NARAYANEEYAM (Dasakas 20-30)

21 *MODE OF WORSHIP IN JAMBUDVIPA ETC *

मध्योद्भव भुव इळावृतनाम्नि वर्षे
गौरीप्रधानवनिताजनमात्रभाजि ।
शर्वेण मन्त्रनुतिभिः सुमुपास्यमानं
सङ्कर्षणात्मकमधीश्वर संश्रये त्वाम् ॥ 21-1

भद्राश्वनामक इळावृतपूर्ववर्षे
भद्रश्रवोभिऋर्षिभिः परिणूयमानम् ।
कल्पान्तगूढनिगमोद्धरणप्रवीणं
ध्यायामि देव हयशीर्षतनुं भवन्तम् ॥ 21-2

ध्यायामि दक्षिणगते हरिवर्षवर्षे
प्राह्लादमुख्यपुरुषैः परिषेव्यमाणम् ।
उत्तुङ्गशान्तधवलाकृतिमेकशुद्ध-
ज्ञानप्रदं नरहरिं भगवन् भवन्तम् ॥ 21-3

वर्षे प्रतीचि ललितात्मनि केतुमाले
लीलाविशेषललितस्मितशोभनाङ्गम् ।
लक्ष्म्या प्रजापतिसुतैश्च निषेव्यमाणं
तस्याः प्रियाय धृतकामतनुं भजे त्वाम् ॥ 21-4

रम्येह्युदीचि खलु रम्यकनाम्नि वर्षे

तद्वर्षनाथमनुवर्यसपर्यमाणम्।
भक्तैकवत्सलममत्सरहृत्सु भान्तं
मत्स्याकृतिं भुवननाथ भजे भवन्तम्॥ 21-5

वर्षं हिरण्मयसमाह्वयमौत्तराह-
मासीनमद्रिधृतिकर्मठकामठाङ्गम्।
संसेवते पितृगणप्रवरोऽर्यमायं
तं त्वां भजामि भगवन् परचिन्मयात्मन्॥ 21-6

किं चोत्तरेषु कुरुषु प्रियया धरण्या
संसेवितो महितमन्त्रनुतिप्रभेदैः।
दंष्ट्राग्रघृष्टघनपृष्ठगरिष्ठवर्ष्मा
त्वं पाहि विज्ञनुतयज्ञवराहमूर्ते॥ 21-7

याम्यां दिशं भजति किंपुरुषाख्यवर्षे
संसेवितो हनुमता दृढभक्तिभाजा।
सीताभिरामपरमाद्भुतरूपशाली
रामात्मकः परिलसन्परिपाहि विष्णो॥ 21-8

श्रीनारदेन सह भारतखण्डमुख्यैस्
त्वं सांख्ययोगनुतिभिः समुपास्यमानः।
आकल्पकालमिह साधुजनाभिरक्षी
नारायणो नरसखः परिपाहि भूमन्॥ 21-9

प्लाक्षेऽर्करूपमयि शाल्मल इन्दुरूपं
द्वीपे भजन्ति कुशनामनि वह्निरूपम्।
क्रौञ्चेऽम्बुरूपमथ वायुमयं च शाके
त्वां ब्रह्मरूपमयि पुष्करनाम्नि लोकाः॥ 21-10

सर्वैर्ध्रुवादिभिरुडुप्रकरैर्ग्रहैश्च
पुच्छादिकेष्ववयवेष्वभिकल्प्यमानैः।
त्वं शिंशुमारवपुषा महतामुपास्यः
सन्ध्यासु रुन्धि नरकं मम सिन्धुशायिन्॥ 21-11

पाताळमूलभुवि शेषतनुं भवन्तं
लोकैककुण्डलविराजिसहस्रशीर्षम्।
नीलाम्बरं धृतहलं भुजगाङ्गनाभिर्-
जुष्टं भजे हर गदान्गुरुगेहनाथ॥ 21-12

22 *THE STORY OF AJAMILA *

अजामिळो नाम महीसुरः पुरा चरन्विभो धर्मपथान् गृहाश्रमी।
गुरोर्गिरा काननमेत्य दृष्टवान्सुघृष्टशीलां कुलटां मदाकुलाम्॥ 22-1

स्वतः प्रशान्तोऽपि तदाहृताशयः स्वधर्ममुत्सृज्य तया समारमन्।
अधर्मकारी दशमी भवन्पुनर्दधौ भवन्नामयुते सुते रतिम्॥ 22-2

स मृत्युकाले यमराजकिङ्करान् भयङ्करांस्त्रीनभिलक्षयन्भिया।
पुरा मनाक्त्वत्स्मृतिवासनाबलाज्जुहाव नारायणनामकं सुतम्॥ 22-3

दुराशयस्यापि तदात्वनिर्गतत्वदीयनामाक्षरमात्रवैभवात्।

पुरोऽभिपेतुर्भवदीयपार्षदाश्चतुर्भुजाः पीतपटा मनोरमाः॥ 22-4

अमुं च संपाश्य विकर्षतो भटान् विमुञ्चतेत्यारुरुधुर्बलादमी।

निवारितास्ते च भवज्जनैस्तदा तदीयपापं निखिलं न्यवेदयन्॥ 22-5

भवन्तु पापानि कथं तु निष्कृते कृतेऽपि भो दण्डनमस्ति पण्दिताः।

न निष्कृतिः किं विदिता भवादृशामिति प्रभो त्वत्पुरुषा बभाषिरे॥ 22-6

श्रुतिस्मृतिभ्यां विहिता व्रतादयः पुनन्ति पापं न लुनन्ति वासनाम्।

अनन्तसेवा तु निकृन्तति द्वयीमिति प्रभो त्वत्पुरुषा बभाषिरे॥ 22-7

अनेन भो जन्मसहस्रकोटिभिः कृतेषु पापेष्वपि निष्कृतिः कृता।

तदग्रहीन्नाम भयाकुलो हरेरिति प्रभो त्वत्पुरुषा बभाषिरे॥ 22-8

नृणामबुद्ध्यापि मुकुन्दकीर्तनं दहत्यघौघान्महिमास्य तादृशः।

यथाग्निरेधांसि यथौषधं गदानिति प्रभो त्वत्पुरुषा बभाषिरे॥ 22-9

इतीरितैर्याम्यभटैरपासृते भवद्भटानां च गणे तिरोहिते।

भवत्स्मृतिं कञ्चन कालमाचरन्भवत्पदं प्रापि भवद्भटैरसौ॥ 22-10

स्वकिङ्करावेदनशङ्कितो यमस्त्वदङ्घ्रिभक्तेषु न गम्यतामिति।

स्वकीयभृत्यानशिशिक्षदुच्चकैः स देव वातालय पाहि माम्॥ 22-11

23 *THE STORIES OF DAKSHA, CHITRAKETU, ETC *

प्राचेतस्तु भगवन्नपरोऽपि दक्षस्-

त्वत्सेवनं व्यधित सर्गविवृद्धिकामः।

आविर्बभूविथ तदा लसदष्टबाहुस्-
तस्मै वरं ददिथ तां च वधूमसिक्नीम् ॥ 23-1

तस्यात्मजास्त्वयुतमीश पुनः सहस्त्रं
श्रीनारदस्य वचसा तव मार्गमापुः ।
नैकत्रवासमृषये स मुमोच शापं
भक्तोत्तमस्त्वृषिरनुग्रहमेव मेने ॥ 23-2

षष्ट्या ततो दुहितृभिः सृजतः कुलौघान्
दौहित्रसूनुरथ तस्य स विश्वरूपः ।
त्वत्स्तोत्रवर्मितमजापयदिन्द्रमाजौ
देव त्वदीयमहिमा खलु सर्वजैत्रः ॥ 23-3

प्राक्शूरसेनविषये किल चित्रकेतुः
पुत्राग्रही नृपतिरङ्गिरसः प्रभावात् ।
लब्ध्वैकपुत्रमथ तत्र हते सपत्नी-
संघैरमुह्यदवशस्तव माययासौ ॥ 23-4

तं नारदस्तु सममङ्गिरसा दयालुः
सम्प्राप्य तावदुपदर्श्य सुतस्य जीवम् ।
कस्यास्मि पुत्र इति तस्य गिरा विमोहं
त्यक्त्वा त्वदर्चनविधौ नृपतिं न्ययुङ्क्त ॥ 23-5

स्तोत्रं च मन्त्रमपि नारदतोऽथ लब्ध्वा

तोषाय शेषवपुषो ननु ते तपस्यन् ।

विद्याधराधिपतितां स हि सप्तरात्रे

लब्ध्वाप्यकुण्ठमतिरन्वभजद्भवन्तम् ॥ 23-6

तस्मै मृणाळधवळेन सहस्रशीर्ष्णा

रूपेण बद्धनुतिसिद्धगणावृतेन ।

प्रादुर्भवन्नचिरतो नुतिभिः प्रसन्नो

दत्त्वात्मतत्वमनुगृह्य तिरोदधाथ ॥ 23-7

त्वद्भक्तमौलिरथ सोऽपि च लक्षलक्षं

वर्षाणि हर्षुलमना भुवनेषु कामम् ।

संगापयन्गुणगणं तव सुन्दरीभिः

सङ्गातिरेकरहितो ललितं चचार ॥ 23-8

अत्यन्तसङ्गविलयाय भवत्प्रणुन्नो

नूनं स रूप्यगिरिमाप्य महत्समाजे ।

निश्शङ्कमङ्ककृतवल्लभमङ्गजारिम्

तं शङ्करं परिहसन्नुमयाभिशेपे ॥ 23-9

निस्सम्भ्रमस्त्वयमयाचितशापमोक्षो

वृत्रासुरत्वमुपगम्य सुरेन्द्रयोधी ।

भक्त्यात्मतत्त्वकथनैस्समरे विचित्रं

शत्रोरपि भ्रममपास्य गतः पदं ते ॥ 23-10

त्वत्सेवनेन दितिरिन्द्रवधोद्यताऽपि
तान्प्रत्युतेन्द्रसुहृदो मरुतोऽभिलेभे ।
दुष्टाशयेऽपि शुभदैव भवन्निषेवा
तत्तादृशस्त्वमव मां पवनालयेश ॥ 23-11

24 *THE STORY OF PRAHLADA *

हिरण्याक्षे पोत्रीप्रवरवपुषा देव भवता
हते शोकक्रोधग्लपितधृतिरेतस्य सहजः ।
हिरण्यप्रारम्भः कशिपुरमरारातिसदसि
प्रतिज्ञामातेने तव किल वधार्थं मुररिपो ॥ 24-1

विधातारं घोरं स खलु तपसित्वा नचिरतः
पुरः साक्षात्कुर्वन्सुरनरमृगाद्यैरनिधनम् ।
वरं लब्ध्वा दृप्तो जगदिह भवन्नायकमिदं
परिक्षुन्दन्निन्द्रादहरत दिवं त्वामगणयन् ॥ 24-2

निहन्तुं त्वां भूयस्तव पदमवाप्तस्य च रिपोर्-
बहिर्दृष्टेरन्तर्दधिथ हृदये सूक्ष्मवपुषा ।
नदन्नुच्चैस्तत्राप्यखिलभुवनान्ते च मृगयन्
भिया यातं मत्वा स खलु जितकाशी निववृते ॥ 24-3

ततोऽस्य प्रह्लादः समजनि सुतो गर्भवसतौ
मुनेर्वीणापाणेरधिगतभवद्भक्तिमहिमा ।

स वै जात्या दैत्यः शिशुरपि समेत्य त्वयि रतिं
गतस्त्वद्भक्तानां वरद परमोदाहरणताम् ॥ 24-4

सुरारीणां हास्यं तव चरणदास्यं निजसुते
स दृष्ट्वा दुष्टात्मा गुरुभिरशिशिक्षच्चिरममुम् ।
गुरुप्रोक्तं चासाविदमिदमभद्राय दृढमि-
त्यपाकुर्वन् सर्वं तव चरणभक्त्यैव ववृधे ॥ 24-5

अधीतेषु श्रेष्ठं किमिति परिपृष्टेऽथ तनये
भवद्भक्तिं वर्यामभिगदति पर्याकुलधृतिः ।
गुरुभ्यो रोषित्वा सहजमतिरस्योत्यभिविदन्
वधिपायानस्मिन् व्यतनुत भवत्पादशरणे ॥ 24-6

स शूलैराविद्धः सुबहु मथितो दिग्गजगणैर्-
महासर्पैर्दष्टोऽप्यनशनगराहारविधुतः ।
गिरीन्द्रावक्षिप्तोऽप्यहह परमात्मन्नयि विभो
त्वयि न्यस्तात्मत्वात् किमपि न निपीडामभजत ॥ 24-7

ततः शङ्काविष्टः स पुनरतिदुष्टोऽस्य जनको
गुरूक्त्या तद्गेह किल वरुणपाशैस्तमरुणत् ।
गुरोश्चासान्निध्ये स पुनरनुगान्दैत्यतनयान्
भवद्भक्तेस्तत्त्वं परमपि विज्ञानमशिषत् ॥ 24-8

पिता षृण्वन्बालप्रकरमखिलं त्वत्स्तुतिपरं

रुषान्धः प्राहैनं कुलहतक कस्ते बलमिति ।
बलं मे वैकुण्ठस्तव च जगतां चापि स बलं
स एव त्रैलोक्यं सकलमिति धीरोऽयमगदीत् ॥ 24-9

अरे क्वासौ क्वासौ सकलजगदात्मा हरिरिति
प्रभिन्ते स्म स्तम्भं चलितकरवालो दितिसुतः ।
अतः पश्चाद्विष्णो न हि वदितुमीशोऽस्मि सहसा
कृपात्मन् विश्वात्मन् पवनपुरवासिन् मृडय माम् ॥ 24-10

25 *THE INCARNATION AS NARASIMHA *

स्तम्भे घट्टयतो हिरण्यकशिपोः कर्णौ समाचूर्णय-
न्नाघूर्णज्जगदण्डकुण्डकुहरो घोरस्तवाभूद्रवः ।
श्रुत्वा यं किल दैत्यराजहृदये पूर्वं कदाप्यश्रुतं
कम्पः कश्चन सम्पपातचलितोऽप्यम्भोजभूर्विष्टरात् ॥ 25-1

दैत्ये दिक्षु विसृष्टचक्षुषि महासंराम्भिणी स्तम्भतः
सम्भूतं न मृगात्मकं न मनुजाकारं वपुस्ते विभो ।
किं किं भीषणमेतदद्भुतमिति व्युद्भ्रान्तचित्तेऽसुरे
विस्फूर्जद्धवलोग्ररोमविकसद्वर्ष्मा समाजृम्भथाः ॥ 25-2

तप्तस्वर्णसवर्णघूर्णदतिरूक्षाक्षं सटाकेसर-
प्रोत्कम्पप्रनिकुम्बिताम्बरमहो जीयात्तवेदं वपुः ।
व्यात्तव्याप्तमहादरीसखमुखं खड्गोग्रवद्गन्महा-

जिह्वानिर्गमदृश्यमानसुमहादंष्ट्रायुगोड्डामरम् ॥ 25-3

उत्सर्पद्वलिभङ्गभीषुणहनुं ह्रस्वस्थवीयस्तर-
ग्रीवं पीवरदोश्शतोद्गतनखकृरांशुदूरोल्बणम् ।
व्योमोल्लंघिघनाघनोपमघनप्रध्वाननिर्धावित-
स्पर्धालुप्रकरं नमामि भवतस्तन्नारसिंहं वपुः ॥ 25-4

नूनं विष्णुरयं निहन्म्यमुमिति भ्राम्यद्गदाभीषणं
दैत्येन्द्रं समुपाद्रवन्तमधृथा दोर्भ्यां पृथुभ्याममुम् ।
वीरो निर्गळितोऽथ खड्गफलकौ गृह्णन्विचित्रश्रमान्
व्यावृण्वन्पुनरापपात भुवनग्रासोद्यतं त्वामहो ॥ 25-5

भ्राम्यन्तं दितिजाधमं पुनरपि प्रोद्गृह्य दोर्भ्यां जवाद्
द्वारेऽथोरुयुगे निपात्य नखरान्व्युत्खाय वक्षोभुवि ।
निर्भिन्दन्नधिगर्भनिर्भरगळद्रक्ताम्बु बद्धोत्सवं
पायं पायमुदैरयो बहुजगत्संहारिसिंहारवान् ॥ 25-6

त्यक्त्वा तं हतमाशु रक्तलहरीसिक्तोन्नमद्वर्ष्मणि
प्रत्युत्पत्य समस्तदैत्यपटलीं चाखाद्यमाने त्वयि ।
भ्राम्यद्भूमि विकम्पिताम्बुधिकुलं व्यालोलशैलोत्करं
प्रोत्सर्पत्खचरं चराचरमहो दुःस्थामवस्थां दधौ ॥ 25-7

तावन्मांसवपाकराळवपुषं घोरान्त्रमालाधरं
त्वां मध्येसभमिद्धरोषमुषितं दुर्वारगुर्वारवम् ।

अभ्येतुं न शशाक कोऽपि भुवने दूरे स्थिता भीरवः

सर्वे शर्वविरिञ्चिवासवमुखाः प्रत्येकमस्तोषत ॥ 25-8

भूयोऽप्यक्षतरोषधाम्नि भवति ब्रह्माज्ञया बालके

प्रह्लादे पदयोर्नमत्यपभये कारुण्यभाराकुलः ।

शान्तस्त्वं करमस्य मूर्ध्नि समधाः स्तोत्रैरथोद्गायत-

स्तस्याकामधियोऽपि तेनिथ वरं लोकाय चानुग्रहम् ॥ 25-9

एवं नाटितरौद्रचेष्टित विभो श्रीतापनीयाभिध-

श्रुत्यन्तस्फुटगीतसर्वमहिमन्नत्यन्तशुद्धाकृते ।

तत्तादृङ्निखिलोत्तरं पुनरहो कस्त्वां परो लंघयेत्

प्रह्लादप्रिय हे मरुत्पुरपते सर्वामयात्पाहि माम् ॥ 25-10

26 *THE LIBERATION OF GAJENDRA *

इन्द्रद्युम्नः पाण्ड्यखण्डाधिराजस्त्वद्भक्तात्मा चन्दनाद्रौ कदाचित् ।

त्वत्सेवायां मग्नधीरालुलोके नैवागस्त्यं प्राप्तमातिथ्यकामम् ॥ 26-1

कुम्भोद्भूतिस्संभृतक्रोधभारः स्तब्धात्मा त्वं हस्तिभूयं भजेति ।

शप्त्वाथैनं प्रत्यगात्सोऽपि लेभे हस्तीन्द्रत्वं त्वत्स्मृतिव्यक्तिधन्यम् ॥ 26-2

दुग्धाम्भोधेर्मध्यभाजि त्रिकूटे क्रीडञ्छैले यूथपोऽयं वशाभिः ।

सर्वान्जन्तूनत्यवर्तिष्ट शक्त्या त्वद्भक्तानां कुत्र नोत्कर्षलाभः ॥ 26-3

स्वेन स्थेम्ना दिव्यदेहत्वशक्त्या सोऽयं खेदानप्रजानन् कदाचित् ।

शैलप्रान्ते घर्मतान्तः सरस्यां यूथैः सार्धं त्वत्प्रणुन्नोऽभिरेमे ॥ 26-4

हूहूस्तावद्देवलस्यापि शापत् ग्राहीभूतस्तज्जले वर्तमानः।
जग्राहैनं हस्तिनं पाददेशे शान्त्यर्थं हि श्रान्तिदोऽसि स्वकानाम्॥ 26-5

त्वत्सेवाया वैभवाद्दुर्निरोधं युध्यन्तं तं वत्सराणां सहस्रम्।
प्राप्ते काले त्वत्पदैकाग्र्यसिद्ध्यै नक्राक्रान्तं हस्तिवीरं व्यधास्त्वम्॥ 26-6

आर्तिव्यक्तप्राक्तनज्ञानभक्तिः शुण्डोत्क्षिप्तैः पुण्डरीकैस्समर्चन्।
पूर्वाभ्यस्तं निर्विशेषात्मनिष्ठं स्तोत्रश्रेष्ठं सोऽन्वगादीत्परात्मन्॥ 26-7

श्रुत्वा स्तोत्रं निर्गुणस्थं समस्तं ब्रह्मेशाद्यैर्नाहमित्यप्रयाते।
सर्वात्मा त्वं भूरिकारुण्यवेगात् ताक्ष्र्यारूढः प्रेक्षितोऽभूः पुरस्तात्॥ 26-8

हस्तीन्द्रं तं हस्तपद्मेन धृत्वा चक्रेण त्वं नक्रवर्यं व्यदारीः।
गन्धर्वेऽस्मिन्मुक्तशापे स हस्ती त्वत्सारूप्यं प्राप्य देदीप्यते स्म॥ 26-9

एतद्वृत्तं त्वां च मां च प्रगे यो गायेत्सोऽयं भूयसे श्रेयसे स्यात्।
इत्युक्त्वैनं तेन सार्धं गतस्त्वं धिष्ण्यं विष्णो पाहि वातालयेश॥ 26-10

27 *THE CHURNING OF THE MILK OCEAN *

दुर्वासास्सुरवनिताप्तदिव्यमाल्यं शक्राय स्वयमुपदाय तत्र भूयः।
नागेन्द्रप्रतिमृदिते शशाप शक्रं का क्षान्तिस्त्वदितरदेवतांशजानाम्॥ 27-1

शापेन प्रथितजरेऽथ निर्जरेन्द्रे देवेष्वप्यसुरजितेषु निष्प्रभेषु।
शर्वाद्याः कमलजमेत्य सर्वदेवा निर्वाणप्रभव समं भवन्तमापुः॥ 27-2

ब्रह्माद्यैः स्तुतमहिमा चिरं तदानीं प्रादुष्षन्वरद पुरः परेण धाम्ना।
हे देवा दितिजकुलैर्विधाय सन्धिं पीयूषं परिमथतेति पर्यशास्त्वम्॥ 27-3

सन्धानं कृतवति दानवैः सुरौघे मन्थानं नयति मदेन मन्दराद्रिम् ।
भ्रष्टेऽस्मिन्बदरमिवोद्वहन्खगेन्द्रे सद्यस्त्वं विनिहितवान् पयःपयोधौ ॥ 27-4

आधाय द्रुतमथ वासुकिं वरत्रां पाथोधौ विनिहितसर्वबीजजाले ।
प्रारब्धे मथनविधौ सुरासुरैस्तैर्व्याजात्त्वं भुजगमुखेऽकरोः सुरारीन् ॥ 27-5

क्षुब्धाद्रौ क्षुभितजलोदरे तदानीं दुग्धाब्धौ गुरुतरभारतो निमग्ने ।
देवेषु व्यथिततमेषु तत्प्रियैषी प्राणैषीः कमठतनुं कठोरपृष्ठाम् ॥ 27-6

वज्रातिस्थिरतरकर्परेण विष्णो विस्तारात्परिगतलक्षयोजनेन ।
अम्भोधेः कुहरगतेन वर्ष्मणा त्वं निर्मग्नं क्षितिधरनाथमुन्निनेथ ॥ 27-7

उन्मग्ने झटिति तदा धराधरेन्द्रे निर्मेथुर्दृढमिह सम्मदेन सर्वे ।
आविश्य द्वितयगणेऽपि सर्पराजे वैवश्यं परिशमयन्नवीवृधस्तान् ॥ 27-8

उद्दामभ्रमणजवोन्नमद्गिरीन्द्रन्यस्तैकस्थिरतरहस्तपङ्कजं त्वाम् ।
अभ्रान्ते विधिगिरिशादयः प्रमोदादुद्भ्रान्ता नुनुवुरुपात्तपुष्पवर्षाः ॥ 27-9

दैत्यौघे भुजगमुखानिलेन तप्ते तेनैव त्रिदशकुलेऽपि किञ्चिदार्ते ।
कारुण्यात्तव किल देव वारिवाहाः प्रावर्षन्नमरगणान्न दैत्यसंघान् ॥ 27-10

उद्भ्राम्यद्बहुतिमिनक्रचक्रवाळे तत्राब्धौ चिरमथितेऽपि निर्विकारे ।
एकस्त्वं करयुगकृष्टसर्पराजः संराजन् पवनपुरेश पाहि रोगात् ॥ 27-11

28 *THE CHURNING OF THE OCEAN (Contd) *

गरळं तरळानलं पुरस्ताज्जलधेरुद्विजगाळ काळकूटम् ।
अमरस्तुतिवादमोदनिघ्नो गिरिशस्तन्निपपौ भवत्प्रियार्थम् ॥ 28-1

विमथत्सु सुरासुरेषु जाता सुरभिस्तामृषिषु न्यधास्त्रिधामन्।

हयरत्नमभूदथेभरत्नं द्युतरुश्चाप्सरसः सुरेषु तानि॥ 28-2

जगदीश भवत्परा तदानीं कमनीया कमला बभूव देवी।

अमलामवलोक्य यां विलोकः सकलोऽपि स्पृहयाम्बभूव लोकः॥ 28-3

त्वयि दत्तहृद्दे तदैव देव्यै त्रिदशेन्द्रो मणिपीठिकां व्यतारीत्।

सकलोपहृताभिषेचनीयैर्ऋषयस्तां श्रुतिगीर्भिरभ्यषिञ्चन्॥ 28-4

अभिषेकजलानुपातिमुग्धत्वदपाङ्गैरवभूषिताङ्गवल्लीम्।

मणिकुण्डलपीतचेलहारप्रमुखैस्ताममरादयोऽन्दभूषन्॥ 28-5

वरणस्त्रजमात्तभृङ्गनादां दधती सा कुचकुम्भमन्दयाना।

पदशिञ्जितमञ्जुनूपुरा त्वां कलितव्रीळविलासमाससाद॥ 28-6

गिरिश द्रुहिणादिसर्वदेवान् गुणभाजोऽप्यविमुक्तदोषलेशान्।

अवमृश्य सदैव सर्वरम्ये निहिता त्वय्यनयापि दिव्यमाला॥ 28-7

उरसा तरसा ममानिथैनां भुवनानां जननीमनन्यभावाम्।

त्वदुरोविलसत्तदीक्षणश्री परिवृष्ट्या परिपुष्टमास विश्वम्॥ 28-8

अतिमोहनविभ्रमा तदानीं मदयन्ती खलु वारुणी निरागात्।

तमसः पदवीमदास्त्वमेनामतिसम्माननया महासुरेभ्यः॥ 28-9

तरुणाम्बुदसुन्दरस्तदा त्वं ननु धन्वन्तरिरुत्थितोऽम्बुराशेः।

अमृतं कलशे वहन्कराभ्यामखिलार्तिं हर मारुतालयेश॥ 28-10

29 *THE MOHINI INCARNATION, ETC *

उद्गच्छतस्तव करादमृतं हरत्सु

दैत्येषु तानशरणाननुनीय देवान् ।

सद्यस्तिरोदधिथ देव भवत्प्रभावाद्

उद्यत्सयूथ्यकलहा दितिजा बभूवुः ॥ 29-1

श्यामां रुचापि वयसापि तनुं तदानीं

प्राप्तोऽसि तुङ्गकुचमण्डलंभङ्गुरां त्वम् ।

पीयुषकुम्भकलहं परिमुच्य सर्वे

तृष्णाकुलाः प्रतिययुस्त्वदुरोजकुम्भे ॥ 29-2

का त्वं मृगाक्षि विभजस्व सुधामिमामि-

त्यारूढरागविवशानभियाचतोऽमून् ।

विश्वस्यते मयि कथं कुलटास्मि दैत्या

इत्यालपन्नपि सुविश्वसितानतानीः ॥ 29-3

मोदात्सुधाकलशमेषु ददत्सु सा त्वं

दुश्चेष्टितं मम सहध्वमिति ब्रुवाणा ।

पङ्क्तिप्रभेदविनिवेशितदेवदैत्या

लीलाविलासगतिभिः समदाः सुधां ताम् ॥ 29-4

अस्मास्वियं प्रणयिनीत्युसुरेषु तेषु

जोषं स्थितेष्वथ समाप्य सुधां सुरेषु ।

त्वं भक्तलोकवशगो निजरूपमेत्य

स्वर्भानुमर्धपरिपीतसुधं व्यलावीः ॥ 29-5

त्वत्तः सुधाहरणयोग्यफलं परेषु
दत्त्वा गते त्वयि सुरैः खलु ते व्यगृह्णन् ।
घोरेऽथ मूर्छति रणे बलिदैत्यमाया-
व्यामोहिते सुरगणे त्वमिहाविरासीः ॥ 29-6

त्वं कालनेमिमथ मालिसुखाञ्जघन्थ
शक्रो जघान बलिजम्भवलान् सपाकान् ।
शुष्कार्द्रदुष्करवधे नमुचौ च लूने
फेनेन नारदगिरा न्यरुणो रणं त्वम् ॥ 29-7

योषावपुर्दनुजमोहनमाहितं ते
श्रुत्वं विलोकनकुतूहलवान्महेशः ।
भूतैस्समं गिरिजया च गतः पदं ते
स्तुत्वाब्रवीदभिमतं त्वमथो तिरोधाः ॥ 29-8

आरामसीमनि च कन्दुकघातलीला-
लोलायमाननयनां कमनीं मनोज्ञाम् ।
त्वामेष वीक्ष्य विगळद्वसनां मनोभू-
वेगादनङ्गरिपुरङ्ग समालिलिङ्ग ॥ 29-9

भूयोऽपि विद्रुतवतीमुपधाव्य देवो
वीर्यप्रमोक्षविकसत्परमार्थबोधः ।

त्वन्मानितस्तव महत्वमुवाच देव्यै

तत्तादृशस्त्वमव वातनिकेतनाथ ॥ 29-10

30 *THE VAMANA INCARNATION *

शक्रेण संयति हतोऽपि बलिर्महात्मा

शुक्रेण जीविततनुः क्रतुवर्धितोष्मा ।

विक्रान्तिमान् भयनिलीनसुरां त्रिलोकीं

चक्रे वशे स तव चक्रमुखादभीतः ॥ 30-1

पुत्रार्तिदर्शनवशाददितिर्विषण्णा

तं काश्यपं निजपतिं शरणं प्रपन्ना ।

त्वत्पूजनं तदुदितं हि पयोव्रताख्यं

सा द्वादशाहमचरत्त्वयि भक्तिपूर्णा ॥ 30-2

तस्यावधौ त्वयि निलीनमतेरमुष्याः

श्यामश्चतुर्भुजवपुः स्वयमाविरासीः ।

नम्रां च तामिह भवत्तनयो भवेयं

गोप्यं मदीक्षणमिति प्रलपन्नयासीः ॥ 30-3

त्वं काश्यपे तपसि सन्निदधत्तदानीं

प्राप्तोऽसि गर्भमदितेः प्रणुतो विधात्रा ।

प्रासूत च प्रकटवैष्णवदिव्यरूपं

सा द्वादशीश्रवणपुण्यदिने भवन्तम् ॥ 30-4

पुण्याश्रमं तमभिवर्षति पुष्पवर्षै-
र्हर्षाकुले सुरकुले कृततूर्यघोषे ।
बध्वाञ्जलिं जय जयेति तनुः पितृभ्यां
त्वं तत्क्षणे पटुतमं वटुरूपमाधाः ॥ 30-5

तावत्प्रजापतिमुखैरुपनीय मौञ्जी-
दण्डाजिनाक्षवलयादिभिरर्च्यमानः ।
देदीप्यमानवपुरीश कृताग्निकार्य
स्त्वं प्रास्थिथा बलिगृहं प्रकृताश्वमेधम् ॥ 30-6

गात्रेण भाविमहिमोचितगौरवं प्राग्
व्यावृण्वतेव धरणीं चलयन्नयासीः ।
छत्रं परोष्मतिरणार्थमिवादधानो
दण्डं च दानवजनेष्विवं सन्निधातुम् ॥ 30-7

तां नर्मदोत्तरतटे हयमेधशाला-
मासेदुषि त्वयि रुचा तव रुद्धनेत्रैः ।
भास्वान्किमेष दहनो नु सनत्कुमारो
योगी नु कोऽयमिति शुक्रमुखैः शशङ्के ॥ 30-8

आनीतमाशु भृगुभिर्महसाभिभूतै
स्त्वां रम्यरूपमसुरः पुळकावृताङ्गः ।
भक्त्या समेत्य सुकृती परिषिच्य पादौ

तत्तोयमन्वधृत मूर्धनि तीर्थतीर्थम् ॥ 30-9

प्रह्लादवंशजतया क्रतुभिर्द्विजेषु
विश्वासतो नु तदिदं दितिजोऽपि लेभे ।
यत्ते पदाम्बु गिरिशस्य शिरोभिलाल्यं
स त्वं विभो गुरुपुरालय पालयेथाः ॥ 30-10